

Література

1. Аналітичні дані інформаційної безпеки – www.infowatch.ru
2. Банковские системы // Информационная безопасность [Электронный ресурс] Информационная безопасность – Режим доступа: <http://inf-bez.ru/?p=449>
3. Безопасность режима банка // Информационные технологии [Электронный ресурс] Информационные технологии – Режим доступа: http://www.prostobankir.com.ua/it/stati/bezopasnyy_rezhim_banku
4. М. Гуцалюк Безпека банківських інформаційних систем // Центр исследования проблем компьютерной преступности [Электронный ресурс] Crime-research – Режим доступа: http://www.crime-research.ru/library/bezp_ba.htm
5. Повышение уровня информационной безопасности в банковской системе Украины // Центр бизнес-знаний [Электронный ресурс] Центр бизнес-знаний – Режим доступа: <http://www.cbz.com.ua/contents/article/index/language/ru/section/63/article/3182>.
6. Л. Щукін Окремі питання інформаційної безпеки та її роль у вітчизняних умовах // Seemus Media [Электронный ресурс] Seemus Media – Режим доступа: http://www.seemus.com.ua/article/Tochka_zreniya/Okremi_pitannya_informatsiynoyi_bezpeki_ta_yiyi_rol_u_vitchiznyanih_umovah.html

Томашик А. С.

ЗОЛОВОВАЛЮТНІ РЕЗЕРВИ ДЕРЖАВИ ЯК МЕТОД МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ДЛЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Важливим методом валютного регулювання є управління офіційними валютними резервами. Валютні резерви – це запаси резервних активів, які перебувають на рахунках у центральному банку та в банках за кордоном і використовуються для сплати боргових зобов'язань, а також, у разі необхідності, для проведення валютних інтервенцій з метою регулювання курсу національної грошової одиниці.

Рівень офіційних валютних резервів залежить від низки факторів, зокрема:

1. Стану зовнішньої торгівлі. За сприятливої кон'юнктури на світових ринках, яка зумовлює зростання прибутків від експорту та падіння цін на імпорт, а відповідно і падіння імпортних витрат, спостерігається збільшення обсягу офіційних валютних резервів країни. Натомість коли знижуються ціни на експорт, відповідно дорожчає імпорт та з'являється негативне сальдо торговельного балансу, що призводить до скорочення валютних резервів через необхідність витрачати значні кошти в іноземній валюті для фінансування імпорту [3, с. 377].

2. Врівноваженості платіжного балансу. Погіршення платіжного балансу призводить до падіння курсу національної грошової одиниці, виникає потреба використовувати валютні резерви для регулювання курсу національної грошової одиниці.

3. Режиму валютних обмежень. В окремих країнах обмін національної

грошової одиниці на іноземну валюту без обмежень може спричиняти зменшення обсягів валютних резервів.

4. Інвестиційного клімату. За сприятливого інвестиційного клімату спостерігається приплив у країну іноземного капіталу та зростання масштабів купівлі національної валюти за іноземну, що сприяє збільшенню валютних резервів.

5. Характеру політики інтервенцій. З метою стримування падіння або зростання курсу національної грошової одиниці центральний банк може здійснювати значні валютні інтервенції, що призводить до скорочення обсягів валютних резервів.

6. Режиму валютних курсів. Плаваючий обмінний курс зменшує потребу країни у валютних резервах, оскільки вільні коливання курсу автоматично ліквідують дисбаланси платежів та перешкоджають рухові спекулятивних потоків капіталів. Фіксований обмінний курс може стати причиною підвищення потреби країни у валютних резервах, оскільки його підтримування на певному рівні потребує значних коштів в іноземній валюті на проведення валютних інтервенцій.

Офіційні золотовалютні резерви є одним із факторів формування „грошової бази” (резервної основи внутрішнього грошового обігу). Тому зміни рівня резервів, які зумовлюються змінами стану платіжного балансу, у свою чергу, є причиною коливань розмірів внутрішньої грошової маси (пропозиції грошей), що дестабілізує національну економіку. Під час виникнення чи зростання активного сальдо платіжного балансу та відповідного збільшення обсягу резервів грошова маса збільшується, виникає механізм „імпортування інфляції”. Даний механізм діяв у країнах Західної Європи та в Японії наприкінці 60-х та на початку 70-х рр., коли ці країни відчули масовий приплив доларів США, який призвів до надмірного зростання внутрішніх державних резервів. Отже, міжнародний резерв є складовою одночасно двох механізмів: зовнішнього валютного обороту та внутрішнього грошового обігу.

Деякі країни до складу валютних резервів включають стабілізаційні фонди, призначенням яких є згладжування волатильності валютного курсу у випадку несприятливих змін цінової кон'юнктури і спекулятивних впливів міжнародних гравців. При цьому державний резерв формується та утримується в найбільш високоліквідних активах. Особливо це характерно для країн експортерів нафти та газу [2, с. 15]. Для прикладу, у Венесуелі створено Фонд макроекономічної стабілізації, який формується з урахуванням середньої ціни на нафту за останні п'ять років. Кошти Фонду прирівнюються до золотовалютних ресурсів держави. Рішення про його використання приймає Парламент країни. На їх підставі оперативне управління здійснює центральний банк [2, с. 15].

Норвегія формує Державний нафтовий фонд, який визначається рівнем цін на нафту і виконує дві базові функції – стабілізаційну та ощадну. Щорічно обсяг відрахувань до Фонду затверджується Парламентом країни. Гроші у Фонд надходять за умови профіциту державного бюджету. Парламентарі приймають рішення щодо використання зареєстрованих фінансових ресурсів. Керує поточними активами Фонду центральний банк, а напрями інвестування

Міністерство фінансів [1]. Чилі для стабілізації курсу національної валюти та доходів бюджету формує Мідний стабілізаційний фонд. Задля цього уряд країни щорічно визначає довгострокову ціну на мідь і обчислює обсяг коштів, що переходять до Фонду. Його фінансові ресурси прирівнюються до золотовалютних резервів. Уряд Чилі має право використовувати кошти Фонду лише у випадку, якщо ціна міді падає нижче базової вартості, а також для обслуговування зовнішнього боргу і субсидування цін на бензин. Центральний банк країни здійснює оперативне управління резервами Фонду, спираючись на урядові рішення [2, с. 15]. Важливо підкреслити, що практично в усіх цивілізованих країнах золотовалютні резерви є власністю держави і суспільства [4]. Жоден центральний банк не може заявляти абсолютні права на повне й безконтрольне управління та розпорядження, а тим паче володіння цим найліквіднішим різновидом національного багатства. Отже, достатні валютні резерви є необхідною умовою стійкості країни під час розвитку кризових явищ, а накопичення валютних резервів позитивно впливає на економічне зростання проте генерує низку ризиків щодо структури резервів та їх використання. Валютні резерви є необхідною умовою стабільності валютного курсу та грошово-кредитного ринку. Проте надмірні резерви спричиняють збільшення грошової маси, як наслідок підвищуються інфляційні очікування. На нашу думку, доцільно акумулювати валютні резерви лише у безпечних межах, тобто у співвідношенні до обсягу імпорту за три місяці.

Література

1. Вахненко Т. Зовнішні корпоративні запозичення та ризики для фінансової стабільності / Т. Вахненко // Дзеркало тижня. – № 6 (685). – 2008. – 16 — 22 лютого: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dt.ua/2000/2040/62033.
2. Ковальчук А., Матіос А. Валютні резерви: проблеми формування, розміщення та використання / А. Ковальчук, А. Матіос // Економічний часопис XXI. – 2009. – № 11-12. – С. 13-16.
3. Малютін О. Необхідність диверсифікації золотовалютних резервів України з метою мінімізації ризику їх знецінення / О. Малютін // Вісник Львів. УН-ТУ.- 2009. – № 41. – С. 375-381.
4. Руденко Ю. Сучасні особливості та наслідки курсових коливань світових валют / Ю. Руденко // Наука молода. – 2005. – № 3: [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.library.tane.edu.ua.

Тюренкова К.Ю.

СУТНІСТЬ, ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Фінансова криза, яка розпочалася в Україні у 2008 р., поставила перед банками ряд проблем, таких як: масове вилучення депозитів, зниження довіри до